

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΦΡΑΝΣΙ ΚΑΡΚΟ ΚΑΙ Η ΘΥΡΩΡΟΣ ΤΟΥ

[Από το τελευταίως έκδοθέν βιβλίο του μεγάλου Γάλλου μυθιστοριογράφου Φρ. Καρκό]

ΧΟΥΜΕ δημοσιεύει και άλλοτε διάφορα άποσπάσματα από το περίφημο βιβλίο του Φρανσά Καρκό: «Από τη Μονιάρτη στο Καρπé Λατέν», έναν τόμο δηλαδή άναμνήσεων, στον οποίο ο μεγάλος αυτός συγγραφέας, διάσημος σήμερα και πάμπλουτος, έξιτορει με μελαγχολικό χιούμορ διάφορα ανέκδοτα της νεανικής ζωής του, τον καιρό που ήταν φτωχός και άσημος μπωξέρ. Η σελίδες που σάς παραθέσαμε ως τώρα από τον τόμο του Καρκό, ήταν σχετικές με περιστατικά, άλλοτε θλιβερά και άλλοτε κωμικά, που συνέβησαν σε διάφορους λογοτέχνας, ποιητές και καλλιτέχνες, πασίγνωστους σήμερα, άπένταρους δ' όμως και άφαντες την έποχή που τους γνώρισε ο Φρανσά Καρκό στα καρφενία και στις ταβέρνες της Μονιάρτης.

Σήμερα, θα μεταφράσουμε από το βιβλίο του Φρανσά Καρκό μία σπαρταριστή σελίδα, στην οποία ο έποιητής των άπéχθων κάνει λόγο για μία... θυρωρό που τον είχε επεριοιπήσει κάποτε, όταν έμενε σε μία λαϊκή πολικατοκία των Παρισίων. Όταν θα διαβάσετε το κωμικό αυτό, όταν θα έντροφησετε με τα λόγια και με τα κωμώματα της θυρωρού αυτής, θα καταλάβετε γιατί ο Καρκό την συμπαθής τόσο, ώστε να άποφασίσει να της παραχωρήσει μία θέση στο βιβλίο του και να την κάνει να περάσει και αυτή στην άθανασία, δίπλα στα όνοματα μερικών διανοουμένων που θεωρούνται σήμερα πρώην της των γαλλικών γραμμάτων!.

«Έπιασα ένα δωμάτιο στην πολικατοκία εκείνη — γράφει ο Φρανσά Καρκό στο ειδικό κεφάλαιο που αφιερώνει στη θυρωρό του — επειδή ο ποιητής Μάξ Ζακόμτ μού ειπε ότι το όνομα της δδού άποτελείται από 13 γράμματα και επειδή το σπίτι είχε τον αριθμό 13... Την έποχή εκείνη, όλοι οι εφηλογοικοί νεοσοί» της Μονιάρτης το θεωρούσαμε ύποχρέωσι μας ίερά να κάνουμε τ' αντίθετα άπ' ό,τι έβγαιναν οι «φοικαλέου» άστοί! Τί διάβολο! έμεις είμαστε διανοούμενοι, άνώτεροι τύποι, και δέν μπορούσαμε να πιστεύουμε στις ήλιθες προλήψεις του εχθδαίου όχλου.

—Είμαι βέβαιος ότι όλα αυτά τα 13 θα σου φέρουν γούρι! μού έλεγε ο Μάξ Ζακόμτ, ενώ με συνόδευε στο καινούργιο μου σπίτι, κρατώντας ένα μέρος από τις... άποσκευές μου...

Η καλή μου τύχη με ύποδέχτηκε στο κατώφλι του νέου σπιτιού με τη μορφή της θυρωρού, μιάς καθ'ορημμένης γυναίκας, περασμένης στα χρόνια, ή όποια φρονούσε μιά άσπρη μελούζα με κόκκινα καρφά κ' ένα φουστάνι θαλασσί χρώματος. Μόλις μ' έειδε ή λαμπρή αυτή γυναίκα, έφριξε μιά περιφρονητική ματιά στο σακκάκι μου από μαύρο βελούδο και στον πολύπτυχο μανδύα του Μάξ Ζακόμτ, και μ' άόησε :

- Ποιός από τους δύο σας είνε ο καινούργιος νοικάρης ;
- 'Εγώ! άποκριθήκα, καιπαίζοντας, χωρίς να ξέρω ούτε ο ίδιος το γιατί.
- Και ο κύριος από εδώ, τί είνε ;
- Μά... φίλος μου...

—'Α!.. Φίλος σας... Φίλος σας, δέν είτατε ; Πολύ καλά! Περάστε... Τόν ξέρετε το όρομό ή υίπας θέλετε να σ' έσ τον δείξω ; Νά, άνεβητε αυτή τη σκάλα, χωρίς να κάνετε ούτε δεξιά, ούτε άριστερά και όταν φτάσετε στο τέταρτο πάτωμα σταματάτε... Ξέρετε βέβαια τον αριθμό του δωματίου σας... Πάρτε και το κλειδί!

Αυτή ήταν ή πρώτη επαφή μου με τη θυρωρό του σπιτιού άριθ. 13! Χωρίς να το θέλω, έβγανα από μέσα μου τη σέβη πώς έσως να μην είχαν άδικο οι άστοί που πίστευαν ότι ο άριθμός αυτός ήταν γρουσουζίκιος!.

Τις άκόλουθες μέρες μού δόθηκε ή εύκαιρία να γνωριστώ καλύτερα με τη θυρωρό μου. Τί παράξενο πλάσμα, Θεέ μου! Έννοούσε να δίνει τη γνώμη της για όλα τα ζητήματα, Καί έπέμενε μάλιστα για να την επιβάλει! Την πρώτη φορά που δοκίμασα να της κόψω

το βίχα, κατάλαβα πώς οι κόποι μου θα πήγαιναν χαμένοι και πώς έπρεπε να ύποταχθώ στο περρωμένο μου, άνεχόμενος τις παρατηρήσεις, τις συμβουλές και τις γνώμες της καταλιμνικλής αυτής γυναίκας.

Όταν άνεβαινε το πρωί στο δωμάτιό μου για να συγκρίση την... έπιπλωσι του—να τακτοποιήση δηλαδή τα χαρτιά μου—και μ' έβρισκε με κωμικά φίλη μου, την όποια προσπαθούσα να πείσω ότι ήταν ή πρώτη γυναίκα που άγάτησα, ή έξάρτη θυρωρός μου σταύρωνε τα χέρια της στο πλουσιώτατο στήθος της, έφριχνε έξεταστικά βλέμματα στη συντροφιά μου και, τέλος, έλεγε με μεγάλη άπάθεια :

- Θέλετε να σ' έσ π' τη γνώμη μου, κύριε Φρανσά ; 'Η άλλη, που φέρεται προχτές, ήταν πολύ καλύτερη!.
- Φανταστήτε τώρα τη θέση μου—και τις άγριες ματιές που μού έφριχνε ή φίλη μου, ύστερ' από τη συνταρακτική αυτή άποκάλυψη που έκανε ή θυρωρός μου!.

—Νά μου κάνης τη χάρι, φώναξα θυμωμένος, να κωττάς τη δουλειά σου!

—Πολύ καλά, κύριε, πολύ καλά! Μην έξάπτεσθε. 'Εγώ σ' έίπα τη γνώμη μου... Δέν σ' άποχρέωσα να την άκούσετε... 'Ας είνε όμως—πρόσθετε, ριχνοντας ένα άλλο βλέμμα στη φίλη μου—ή άλλη ήταν πολύ καλύτερη!.

Την έποχή εκείνη άρχιζα να σκηματίζω μιά καλλιτεχνική σύλληψη από ταμπλά που μού χάριζαν διάφοροι φίλοι μου. Είχα ήδη άφκετους πίνακας του Μοντιλιάνι, του Ντεφραίν, του Ούιρλιλό και πολλών άλλων ζωγράφων. Η θυρωρός μου όμως δέν άνέβρινε δώλου τη νέα ζωγραφική τεχνοτροπία. Στεκότανε μπρός στα γωνά του Μοντιλιάνι, τα έξέταζε προσεκτικά με το ένα χέρι άνομιμασμένο στη μέση και κρατώντας με το άλλο το σκοπιόξυλο σαν περτερίτσα, και τέλος κωτίζε μ' έναν περιφρονητικό μορφασμό :

—Γυναίκες είνε αυτές!.. Πού να δ' έτε τα κάδρα που έχει ο κ. δημοτικός σύμβουλος, στο παρκατό πάτωμα! Γνωίκες μιά φορά! Ψηλές, γεμάτες, με μάλα που σφάζουν, με μάγωνα κατακόκκινα! Χαίρεσαι να τις βλέπης!.. Είνε να τις π'νης σ' ένα ποτήρι νερό!.. 'Όχι σαν τις δικές σας τις καρακάδες!..

Όταν άκουγα τη θυρωρό μου να μιλά με τόση άνευλάβεια για τα ταμπλά του Μοντιλιάνι, δέν υπορούσα να κρατήσω την ψυχραιμία μου.

- Πήγαινε, πήγαινε! της φώναξα. Μή μ' έναλλης περισσότερο!
- Πολύ καλά, κύριε, πολύ καλά! 'Εγώ σ' έίπα τη γνώμη μου!..
- Πήγαινε από δώ!.
- Πηγάνω, κύριε, πηγάνω!.. Τι φωνάζετε έτσι!.

Και ή θυρωρός έβγαινε από το δωμάτιό μου, με μεγάλη άξιοπρέπεια. Μά όταν βρισκότανε στο διάδρομο, άρχιζε να ούρλιάζει, ζητώντας βοήθεια σαν να την είχαν σκοτώσει και σηκώνοντας όλο το σπίτι στο πόδι!..

- Πήγαινε στο διάβολο, επ' τέλους! φώναξα από μέσα, τρέμοντας από θυμό.
- Πολύ καλά, κύριε, πηγάνω!.. Μά, δέν μού λέτε, ποιός θα σ' άνεβάση το ταχυδρομείο σας ;
- Σου έπιτρέπω να μού φέρης την άλληλογραφία... 'Επειδή όμως δέν θέλω να σ' έβλωμ μπροστά μου, να μού πετάξης τα γράμματα κάτω από την πόρτα...
- Πολύ καλά, κύριε!.. Μά, καθήκανε ή όραίες γυναίκες και κρεμάσατε στους τοίχους αυτές τις καρακάδες!.. Τί γούστα, Θεέ μου, τί γούστα!..

Καθόμωνα ύστερα στο τραπέζι να γράψω. 'Η ώρα περνούσε χωρίς να κατάλαβα, Ξαφνικά, άκουσα ένα χτύπημα στην πόρτα. Η θυρωρός πετούσε ένα χαρτί κάτω από τη θύρα. Σπρωνόμουν, έβγαίνα το χαρτί και... άφριζα από τη λύσσα μου, διαβάζοντας με μεγάλη κωφαλάτα γράμματα την έξής είδοποίηση της θυρωρούς :

'Ο τ α χ υ δ ρ ό μ ο ς ε π έ ρ ο α σ ε : Μ η δ έ ν !

Συχνά, πολύ συχνά, ξυπνώντας το μεσημέρι, άφου ξημερώθηκα

σημιμένοι στο τραπέζι μου, εβρίσκα γραμμένα στα περιθώρια των χειρογράφων μου—έγραφα τότε το πρώτο μου μυθιστόρημα,— τας έξης συστάσεις της θυρωρού μου :

«Όταν έρχεστε ά ύπν'α, νά πίνετε ένα φλυτζάνι ζουμί από φύλλα πορτοκαλλιάς. Είνε ά μαρτια νά ξενυχτάτε μουντζουρωμένους τας χαρτιά...»

Πόσες φορές, έπιστρέφοντας στο δωμάτιό μου σέ ώρες άκατάληπτες, δέν βρήκα εκεί συγκεντρωμένες όλες τις γυνακοίλες πού έμειναν στην πολυκατοία, ενώ ή θυρωρός μου τούς έδειχνε τή ταμπλό μου—τις «καρκαδιάς» του Μοντιλιάνι— συνοδεύοντας τά ειρωνικά της σχόλια με παρατηρήσεις γιά τó ποιόν μου, κάθε άλλο παρά κολακευτικές γιά μένα! Καί ή πού τολμηρή φαντασία δέν μπορεί νά ύποπτευθή τί διέδιδε γιά μένα αυτή ή γυναίκα! «Αν έπιχειρούσε κανείς νά με γνωρίσει από τά λεγόμενα τής θυρωρού μου, θα σημάτιζε τήν έντίπασιν ότι ήμουν ένα άνθρωπόμορφο τέρας, ένας μέθυσος, ένας σαδιστής, ότι τής έκανα κόρτε καί έχα δοκμάσει κατ' επανάληψιν νά τήν φιλήσω, διά τής βίας!.. Τό άποτέλεσμα ήταν νά με κυττάζουν με τρόμο καί άηδία οι άλλοι νοκάρηδες τού σπιτιού καί νά τραβώνται στον τοίχο όταν κατá τήν με σπανιόσανε στη σάλλα. Κανείς δέν μου άνταπέδιδε τó χαριετιμό μου καί όταν περνούσα από τó δρόμο, οι γείτονες μ' έδειχναν με τó δάχτυλο...»

«Όταν μου συνέβαινε νά γνωρίσω κορίς σπίτι, με τήν πρόθεσι νά άρχιστώ, ή θυρωρός μου με ύποδεχότανε με τήν έξηξη προσφώνησι : —Πολύ κορίς μεθύσατε σήμερα, κύριε. Ήρθατε νά κοιμηθήτε, δέν είνε έτσι ;.. Πού θα πάη αυτή ή κατάσταση ;.. Θέλετε νά σας πώ τή γνώμη μου ;..»

«Ανέβαινα τή σάλλα χωρίς νά τής άνατήσω. Κ' έδειξη, γιά νά μ' ένδικηθώ! άρχισε νά με κροδεύη από πίσω μου, κάνοντας τó μεθυσμένο!»

«Όστόσο, τήν άγατούσα τή θυρωρού που αυτή, γιατί, κατá βάθος, έχω καλή καρδιά! Παρ' όλες τής γυναικείας της καί τής άναπόφορης ίδιοτροπείας της, φροντίσε γιά μένα με πραγματικό ενδιαφέρον. «Όταν έκανε κρόο, ανέβαινε στό δωμάτιό μου γιά νά με ειδοποιήση ότι έστερε τó βήλο τó βαρύ μου τó παλτό. Προσέδετε όμως :

—Τό έρω βέβαια πώς δέν έχετε άλλο από τó φιλό σας πανωφόρι... Μά ένώ θεωρώ ύποχρέωσί μου νά σας ειδοποιήσω ότι πρέπει νά ντυθήτε καλά...»

Καί άν τύγαινε νά βήξω μπροστά της, ή θυρωρός μου έτρεχε άμέσως στό φαρμακείο γιά νά γνωρίσει με τά χέρια φορημένα διάφορα καταλύματα, μπαζάλια με γιατρικά, σοληνάρια άσπρίνης καί άλλα πολλά φάρμακα, τά όποια ήμουν ύποχρεωμένος ύστερα νά πληρώσω, άδιάφορο άν δέν τά χρησιμοποιούσα».

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ, ΑΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

—Η συνείδησις τής γυναίκος είνε έλαστική, όσο καί ή καλτοσδέτα της, όχι όμως καί τόσο χρήσιμη.

—Η γυναίκα μένει πάντα πιστή στον άνδρα, μέχρι τελευταίας... πενήντας τού πορτοφολιού του.

—Ο άνδρας πού μπαρεί πάντα νά είνε κύριος τού έιατού του, ούδέποτε παντρεύεται.

—Ο γάμος άποτελεί τή δύσι τού άστρου τού άντρός καί τήν άνατολή τού άστρου τής γυναίκος.

—Ο χριστιανισμός έκαμε τόν έρωτα έλκυστικώτερον, επειδή τόν έχαρκτηρίωσε ως άμαρτία.

—Τό κόρτε μαθαίνεται. Είνε έπιστήμη, όπως καί τά μαθηματικά.

—Η γυναίκα κλωτσάει τόν έρωτα, τόν ποδοπατεί καί ύστερα σάβει καί τόν φιλεί.

—Μονάχα οι τρελλοί είνε εύλακρείς στις γυναίκες.

—Η γυναίκα επλάσθη γιά νά εύχαριστή τόν άνδρα, αλλά ξαναπλάσθηκε έτσι μόνη της, ώστε νά τόν δυσαρεστή.

—Όταν θέλεις νά ξεφορτωθής μία γυναίκα, δέν πρέπει ούτε νά τήν διώξης, ούτε νά σηκώθεις καί νά φύγης από κοντά της. Νά τής πής δηλαδή ότι δέν μπορείς νά ζήσης χωρίς αυτήν.

—Η γυναίκα πού εύχαριστεί τó μάτι, σπανίως μπορεί νά έκανοποιήση όποιάδηποτε άλλη αίσθησι.

—Είνε σωστό ότι ή γυναίκα δέν έχει πραγματικώς τήν αίσθησι τού χρόνου καί τού χρήματος, αλλά με μία συμπλήρωσι : «Όσο ό χρόνος καί τó χρήμα δέν είνε διά τής.

—Ο έρως είνε ή κατá ταίριασμα ή σφιγτό δέσιμο δυό ανθρώπων πού άξίζει νά... «ΔΕΘΟΥΝ» καί χωριστά ό καθένας.

—Κανείς άνδρας δέν είνε δυνατόν ν' άγαπήση συγχρόνως δυό γυναίκες. Κι' αυτός είνε ό σινηθέστερος λόγος, γιά τόν όποιον έμαρτυρείουν οι άνδρες τή γυναίκα τους.

—Οι σύζυγοι έχουν πάντοτε καί λίγες άρετές, αλλά έξαιτιάζονται καί αυτές, με τήν πρώτη άσάθεια τού οικονομικού ίσοζυγίου των.

—Δέν ύπάρχει γυναίκα πού νά τής άόση νά παντρευθής έναν άγιον άνθρωπο, εκτός άν ό άγιος αυτός, είνε ένας μετανοημένος κατακτητής καρδιών.

—Είνε αδύνατον νά μνη κανείς φάτσα στό πάλιο γλυκό τραγούδι τού έρωτος, όταν τού τó ξανατραγουδά ή γυναίκα τόν πολύ σιγνά.

—Μέσα στον έρωτα, όσο καί' άν βρισκεται στα σπάργανα άκόμη, ύπάρχει ένας άπλοικός καί τερατώδης έγωϊσμός πού προκαλεί τήν κατáπληξι στον ψυχρό παρατηρητή. Ίδού ένα νέο καί όραίο κορίτσι. Δέν είνε πάνω από δεκαεξη χρονών. Είνε χαριτωμένο καί γεμάτο καλωσύνη. Είνε ή περφόρα καί ή χαρά τού σπιτιού της. «Όταν ευφρανίζεται, όλα ζωογονούνται, όμορφαίνουν, παίρνουν μία όψη χαρούμενη. «Ο πατέρας της τήν κυττάζει με θαυμασμό καί λατρεία. «Η καρδιά τής μητέρας χτυπά μόνον γι' αυτήν. Οι γέροι συγγενείς της τήν θεωρούν σά μία δεύτερη άναξι τής ζωής τους. Κι' όμως, άρκει νά περάση μπρός της ένας άγνωστος καί νά τήν έρωτευθής, γιά νά πάντων πειά νά ύπάρχουν γι' αυτή καί κοινές καί φίλοι καί νά μνη έχη πειά καμιά άξια τó παρελθόν. «Ετσι σέ λίγο, γιά τήν κόρη αυτή πού ήταν τó καμύρι, ή χαρά καί ή εύτυχία τής οικογενείας της, δέν ύπάρχει πειά στον κόσμο, παρά ένα πρόσωπο μόνον, τού όποιου άστόσο άγνωσίσε, πριν από λίγες μέρες άκόμα καί τó όνομα καί δέν ύπομνήσταν τήν ύπαρξή. Ναι, ό έρως είνε τó πρώτο κεφάλαιο τού μεγάλου βιβλίου τής 'Αχαριστίας...»

—Ο πρώτος έρως κάθε κοριτσιού είνε ό έρως τού άγνωστου, ό έρως πός κατá τó άκαθόριστο...
Γούλιος Σαντώ

—Η γυναίκες, γενικά, δέν έχουν χαρακτήρα. Είνε χαρτωμένα δέντρα, καμωμένα γιά νά βγάδουν λουλούδια. Σπανίως παράγουν καρπούς.
Μπαλζάκ

—Ο άνάσθητος, είνε στό βάθος δυστυχισμένος. Γι' αυτό καί ή 'Αγία Θεοσία έχαρακτήρισε τó διάβολο : «Ο δυστυχισμένος πού δέν έξέρει ν' άγαπάς.
Μιραμπώ

—Ένας έρωτευμένος πού οκτιρίζει τόν λογικό άνθρωπο, μοιάζει με κάποιον πού διαβάζει παραμύθια καί κοροϊδεύει όποιον διαβάζει Ίστορία.
Σαμφόρ

—Ο άληθινός έρως είνε... σαν τά φαντάσματα. «Όλοι μιλουν γι' αυτόν, έλάχιστοι όμως τόν έχουν άντικρύσει.
Λά Ροσφουκά

ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΕΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Μερικές μητέρες νομίζουν ότι όσο περισσότερες φανέλλες καί θερμότερα ρούχα φορούν στα παιδιά τους, τόσο καλύτερα τούς εξασφαλίζουν τήν ύγεια. Πλάγη! Ο ήλιος, ό άέρας, ή κίνησις, τó νερό, αυτά είνε πού κάνουν τó παιδί γερό.

Πρέπει νά ξέρετε ότι ό κανονικός αριθμός τών παλμών γιά τούς μεγάλους, είνε 70 σέ κάθε δευτερόλεπτο. Σέ μεγάλον πυρετό φθάνει καί 140, σπανιώτατα όμως περισσότερο.

Δέν πρέπει ποτέ νά έπισκέπτεσθε δωμάτιο όρρώστου πού πάσχει από μεταδοτική νόσο, όταν εισθε ιδρωμένος, κουρασμένος ή έχετε άδειο τó στομάχι. Γιατί τότε μπορεί εύκολώτερα νά σας μεταδοθής τó μόλυσμα.

Όταν αλλάξετε έναν έπίδεσμο, μνη ξεχνάτε νά έχετε πάντοτε τόν νέον έτοιμον, ώστε νά τόν βάλετε άμέσως επάνω στην πληγή.

Σέ ηλικία 15 ετών, ένας σκύλος είνε πειά γέρος, όσο καί' ένας άνθρωπος 80 ετών.

Κατά τή διάρκεια τού χειμάνος, μνη κρεμάτε ποτέ τή νύχτα τó κλουβί με τά καναρίνια σας μέσα σέ ψυχρό δωμάτιο, από τó όποιο λείπει ή θέρμανσις, αλλά ούτε καί σέ δωμάτιο με μολυσμένη από πολλά κνύτα άτμόσφαιρα.

Αν κρεμάσετε ένα σαρκουλίδι με θειάφι μέσα στό κλουβί τού καναρινιού σας, άπομαρτύνετε τά έντολητικά έντομα.

